

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. Abdalonymus ex horto ad purpuram, & sceptrum prodit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

mitas co-
mitterur
vel præce-
dat incipit
vileſcere.

& incipiat vileſcere. Solem eſſi per ſe pulcherrimum, illum tamen multo gratiorem roriſua nox facit, & ni- græ matri obductum pallium. Aſtatem ex ſe amœniſſimam, plurimum tamen hiems commendat, & glacia- lia illa marmora, & canæ nivis inamœnum velamen. Valetudinem nulli non jucundam, tamen eam jucun- diorem reddit invaletudo. Cibis ſuavis non eſt, quàm qui poſt famem ſumitur: potus hilariſ non eſt, quàm qui poſt ſitim conceditur. Non eſt accepta quies, quàm quæ laborem ſequitur. Quid cælo favente & innubi lætius: minus tamen eſſet, niſi ei formam hanc com- mendabilem faceret nigrarum nubium deformitas & horror. Riſus eſſi naturâ ſuâ delectet, magis tamen ſa- pit poſt lacrymas. Illius Giei, quæ Chriſtus in vitam re- diit, lætitiæ, perquam auget prægreſſa triſtitia: ridentiſ denuo cæli favorem, emiſſæ prius lacrymæ commen- dant. Chriſtum in vitam reducem mors fecit, mors illa, quæ aſtra juſſit expalleſcere, cælum nigreſcere, ingeni- ſcere ſaxa: mors illa, quæ vitam imperavit mori, & eos qui pridem mortui, è tumbis provocavit: mors illa, quæ totum fecit lugere orbem, eundemque totum fecit gaudere. Hiems fuit & acerba, quæ multarum virtutum flores ſecavit, & ipſum vitæ florem conculcavit letali frigore. At conculcatus flos iſte, caput denuo erexit & oſtendit ſe vivere, ſtetitque erectus in eo ipſo horto, in quo depreſſus ante jacuit. Horre beate, quàm mihi in- timos percelliſ ſenſus, cùm de te cogito!

Prægreſſa
triſtitia
auget illi:
dici læti-
tiam, quæ
Chriſtus
in vitam
rediit.

Superi, date veniam, avelli ab hoc horto nequeo, in quo noſter Servator ut flos agri, aratro crucis contulus jacuit, livore, pallore, vulnere plenus. At odor & color, & recens vita huic flori in hoc horto rediit. Horte divi- ne! ſi licet, pedem in te penetra: da, quæſo te, ingreſ- ſuro mihi aditum. Sed & vos omnes alios invito, ut huic deliciarum locum juxta mecum ingrediamini, fauſto & benevolo, quod opto, pede. Neque puto, hu- jus ingreſſus pœnitebit: ipſe forſan hortulanus occur- ret, qui ducat, qui viam monſtret, qui florum arcana, herbarum abdita, arborum ſecreta ediſſerat, & volu- ptatem nobis pariat Chriſto redivivo dignam. Ingre- diamur propitio Numine.

§. II. In Horto Chriſtus ad vitam redit.

Cælum mihi videre videor, non hortum, cùm hoc amœnitatis theatrum intueor, in quo ſcintillantes micantéſque variè flores magis profectò nitent, quàm illi aſtrorum ignes ſerenâ nocte. Campos Elyſios præſca poëſis ſomniavit, & locavit illos in inferorum regione. Somnium planè fuit, imò delirium: nam quæ ſit apud inferos vel umbra voluptatis? Hic hortus, hic verè cam- pus Elyſius eſt, quem ſuæ poſt mortem quieti, quem ſuo poſt reducem vitam triumpho delegit Servator, eùmque magis ornavit, quàm ullus Imperatorum ſuum, eſſi ſuâ manu conſtrum.

Egregium profectò & laudabile fuit præſcorum ſtu- dium in re hortenti, quam, qui Epicuro ut auctori attri- buunt, meo judicio largiter errant. Nam in hanc hor- torum voluptatem ab omni ævo cupidè conſenſerunt clariffimi virorum. Et ſacras litteras luſtramus? Videbi- mus unâ cum orbe nato natos hortos, quos Deus ipſe primo homini domicilium attribuit, & velut ſedem beatæ vitæ. Profanas paginas inſpiciamus? Ecce Semira- midis hortus æreus & penſilis, in quo conſtruendo tre- centa millia hominum deſudârunt. Ah! quàm hic no- ſter hortus minùs operoſus, & multo cultior eſt: ille la- borem, iſte nitorem habet majorem. Quid enim ille habuit, niſi fontes, flores, arbores: iſte verò eum in ſe recepit, à quo fons omnis, flos & arbor accepit origi- nem. Celebres ſunt & Hesperidum horti, in quibus

Horti à
Deo pri-
mo homi-
ni pro do-
micilio at-
tributi.

Arbores frondes auro radiante nitentes
Ex auro ramos, ex auro poma ſerbant,
quæ Ladon draco cuſtodiebat. Noti ſunt & Corcyrei

A regis Alcinoi, Adonidis & Tantali vireta & horti, quos proverbialiter loquuntur & fabulæ. In certis veriſque hi- ſtoriis reperuntur Cyri regis manu inſtituta plantaria. Sed habeat ſuos ſibi hortos rex Cyrus, hunc ego malo, cui Chriſtus ſuum corpus quæſi granum inſeminavit, eùmque tanti theſauri cuſtodem & tutorem eſſe voluit. Jam inter Græcos Romanôſque, quot illuſtres viros eſt producere, qui poſitis aliis curis, ſoli fuerunt in hac curâ. E Græcis quidem reperio in hortis omnes Philoſophos & ſapientes, qui remoti ab infano foro & urbe, horto- rum ſe ſpatiis ſepibusque clauserunt. E Romanis Tar- quinium regem video jam tum præſcâ illâ Româ, in hortis molliter ambulantiem & papaverum capita refe- rantem. Catonem Cenſorium agnoſco rei hortenti de- ditum, & de eâ ſerid ſcribentem. Lucullum poſt Aſiaticas contra Mithridatem victorias, in viridibus iſtis & floriferis ædibus orientem conſpicio. Sullam abjectâ Diſtaturâ, ſua viter hic inter flores ſenſcentem intueor. Diocletianum Principem olera ſua & lactucas ad Salo- nam, purpuræ & omnibus ſceptris præſentem admir- ror. Sed en, dum illuſtres hortulanos recito, hortula- num video, qui humanâ quidem ſpecie auſuſior, habi- tu tamen eſt ab humano nil differente. Et niſi me fallunt oculi, ſermones miſcet cum feminâ, quam Magdalenam nominant. Quis iſte hortulanus? alium vultus, alium veſtis loquitur; ille Deum, hæc hominem fatetur. Non errem, credo, ſi hunc hortulanum eum eſſe dicam, qui ante triduum magis ſanguine quàm pulvere oblitus, vulneribus magis quàm ſordibus deformatus, latronum mediis in infami ſtipite exhalavit animam. Reverâ hic ipſus eſt, qui animorum hortos aliquot annis cæleſtis doctrinæ ſemine percoluit, tandem pro tam fideliter poſitâ operâ in crucem aſtus, & in horti monumentum è cruce delatus eſt; hodie redivivus præſtinam & am- pliorem dignitatem recuperavit. Non multum abſimili fato (ſi ſummis ima fas comparare) Abdalonymus ad diadema & purpuram pervenit.

§. III. Abdalonymus ex horto ad purpuram & ſceptrum prodit.

ERat Sidoniæ rex dandus, Juſtino & Curtio teſti- bus. Erant Hephæſtioni Alexandri clariffimo duci clari juvenes, qui factâ ſibi poſſeſtate regnandi, negave- runt quemquam patrio more iſtîd faſtigium recipi, niſi regiâ ſtirpe ortum. Admiratus Hephæſtio magnitudi- nem animi ſpernentis quod alii per ignes ſerumque peterent, Vos quidem macti virtute, inquit, eſtote, qui primi intellexiſtis, quantò majus eſſet regnum faſtidire quàm accipere. Ceterum date aliquem regiæ ſtipis, qui meminerit à vobis acceptum habere ſe regnum. At illi ſtatuunt neminem eſſe potiorem quàm Abdalo- nymum quemdam, longâ quidem cognatione ſtipi re- giæ annexum, ſed ob inopiam ſuburbanum hortum colentem exiguâ ſtipe. Cauſâ ei paupertatis, ſicut ple- riſque, probitas erat, intentuſque operi diurno, ſtrepi- tum armorum, qui totam Aſiam concuſſerat, non exau- diebat. Subitò igitur dicti juvenes cum regiæ veſtis in- ſignibus hortum intrant, quem fortè ſteriles herbas eligens Abdalonymus repurgabat. Tunc rege eo ſalu- tato, alter ex his, Habitum, inquit, hic quem cernis in meis manibus, cum iſto ſqualore permutandus tibi eſt. Ablue corpus illavie, æterniſque ſordibus ſqualidum. Cape regiſ animû, & in eam fortunam, quâ dignus es, iſtam continentiam perfer. Et cùm in regali ſolio reſide- bis, vitæ neciſque omnium Dominus, cave obliſſicatis hujus ſtatûs, in quo accipis regnum, imò propter quem. Somnio ſimilis res Abdalonymo videbatur. Interdum fatiſne ſani eſſent, quod tam protervè ſibi illuderent, percunſtabatur. Sed ut cunſtanti ſqualor ablatus eſt, & injecta purpura, & ſides à jurantibus facta ſerid, jam rex iſdem comitantibus in regiâ pervenit, quem cùm

diu contemplatus fuisset Alexander, Corporis, inquit, habitus famæ generis non repugnat: sed libet scire, inopiam quâ patientiâ tuleris. Tum ille novus rex, Utinam, inquit, eodem animo regnum pati possim! Hæc manus suffecere desiderio meo: nihil habenti nihil defuit. Alexander delectatus hac indole, non regiam modo suppellectilem ei attribui iussit, sed pleraque etiam ex Persicâ prædâ, regionem quoque urbi appositam ditiori ejus adjecit.

Videtur nostrum hunc cælestem hortulanum in Abdalonymo depictum. An non Christus Deus, qui in vitam hodie rediit, regiam stirpem extremâ paupertate celavit, summâ abjectione textit, occultavit infandâ morte? Eo namque calamitatum sponte devolutus est, ut per totum corpus spuris, livore, plagis, cruore fœdatus, non tantum non regiam, sed nec humanam quidem formam præ se ferret, & inter paritidas in furcâ pendulus, indignante cælo, fremente terrâ, astris lugentibus, gementibus faxis vitam poneret, sed triduo post recepturus. Resepit hodie, & revixit, in horto funeratus hortulanus. At non vitam tantum recepit, sed & accepit immortalem purpuram, & è cælo diadema. Somnium hoc visum est multis, ipsis etiam undenis hujus hortulani assecit. Et regressus à monumento, inquit Lucas, nuntiaverunt hæc omnia illi undecim, & ceteris omnibus. Erat autem Maria Magdalene, & Iohanna, & Maria Iacobi, & ceteræ que cum eis erant, quæ dicebant ad apostolos hæc: Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista. Et non crediderunt illis. Vix induci poterant, ut crederent, hominem illum tam ignominiosâ morte sublatum, in vitam asseritum tam gloriosam. Sed adest in hoc ipso horto juvenis è cælo candidâ bysso amictus: adest, non ut redivo huic hortulano insignia regni deferat, sed ut delata nuntiet, & fidem faciat incredulis. Hic ergo verus Abdalonymus à morte ad vitam, à cruce ad solium, à spineo sero ad diadema, à sordibus ad purpuram, ab ignominia ad gloriam, ab horto ad cælum vocatus, prædam non è Perside, sed ex orco abductam secum avexit: hanc suo cruore partam stitit æterno Patri, à quo, vitæ necisque omnium constitutus Dominus, regnum accepit orbem universum.

§. IV. Paulinus ab horto in sacrum solium revertit.

Occurrit hic, quod de Paulino Nolano Præsule, testes credi dignissimi referunt. Hic magnus Antistes, cum in captivorum libertatem argentum omne erogasset, nec liberasset omnes, tandem pro redimendo viduæ filio, seipsum in Africam vendidit, & pervenit ad generum Guntharii regis, cui eâ lege se mancipavit, ut liber abiret viduæ filius. Abivit ille, remansit iste. Quem cum barbarus hortorum culturam callere intellexisset, suis illum hortis præfecit, imò suum fecit & amicum. Vultu siquidem Paulinus erat elegantiore, industria rariore, cultiore sermone, quibus se ita probavit suo hero hic servus, ut tandem illi Dominus reditum in patriam, & quidquid aliud à se peteret, promitteret annuendum. Qui Paulinus, Unum est, inquit, beneficium, ô Domine, quod à te postulem. Me liberum esse, in patriam redire, meis restitui quid juvet, si multi meorum absint, & adhuc in vinculis ingemiscant? Quæso te, meæ civitatis aliquot captivos tenes: dimitte unâ, & æquam libertatem indulge omnibus. Omnia annuit regis gener, & naves ad abitum frumento instrui præcepit. Inter eâ illud Vandalorum flagellum Guntharius moritur, Paulinus dimittitur, & ad suos cum suorum parte redit feliciter.

Christe, Rex redive & immortalis, quàm in plerisque omnibus huic hortulano fecisti paria? Servivisti, non in cælo (quæ enim ibi servitus?) sed in hac horridâ solitudine. Servivisti, non coactus (quis enim cogeret?) sed sponte tuâ & volens lubens. Servivisti non pro ami-

co (quid enim hoc tanti?) sed pro inimicissimo tibi homine. Et quis tuæ servitutis potissimus labor? Hortus iste, mundus iste, quem sterilem & incultum percoluisti. Sed gratia, quam hic hortus optimo suo cultori retulit, crux fuit, in quo durissimo lætæ hic hortulanus incubuit. Funus illius ex infami monte in hortum delatum, & illatum est saxo sepulchro. A cæuariis cæli Joannes id testatur: *Erant autem in loco, inquit, ubi crucifixus est, Ioh. c. 19. hortus, & in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat. Ibi ergo propter Parasceven Iudeorum, quia juxta erat monumentum, posuerunt Jesum.* Lugubria hæc tenet omnia & tristitia. At tertio die à suo funere redivivus obambulat in horto hortulanus iste, & cum magnâ suorum parte, rediit in patriam, hoc est, in cælum meditat.

Horte fortunatissime, qui conscius fuisti magni simul meroris & gaudii! Tu hortule lacrymas excepisti, quas fuderunt, qui tulerunt in tuum gremium orbis Servatorem. Tu læstiam vidisti eorum, quæ mortis vitæ horem mortuum, intra tua sepe sepeliverunt. Tu lamenta illorum & planctus audivisti, qui vitam in cruce extinctam, in te, ô horte, sepultam destruerunt. Sed hæc tibi amara & funebria. Illud verò lætissimum, quod tu idem horte, vitæ Dominum in vitam restitutum, hortulani formam in te inambulanti primus vidisti, & multis illum ut mortuum lugentibus, vivum videndum exhibuisti. Cujus umquam horti dignitas, ô veræ voluptatis sedes, tuâ fuit superior? quæ tempe aut viridaria, quæ silvæ aut vivaria nitelam tuam æquarunt & elegantiam? Valere mihi vel mille paradisi, valere. Vestras ego voluptates non ambio. Hic mihi hortus vobis jucundior est, quia illum regem in illo reperio, qui, quotquot vult paradisorum millia, vel verbo potest extruere. Verè hortorum omnium decus es, ô magnum tæpe delictum & mundi ocellus Solymæ horte! Sed heu, quàm vix ullum lætæ mœtore purum fuit gaudium! Est & hic quod lætiam turbet, & hujus horti ex parte fœdet elegantiam.

§. V. In Christi Resurgenti horto sibilant serpentes, mendacissimi milites.

Serpentes sub herbis hic delitescunt, & quod metum augeant, horrendum sibilant pestilentes hi colubri. An non viridi dracones, milites illi, qui Dominicum sepulchrum accubant? Non in vitam revocatus, vociferantur illi, sed è conditorio ablati est Galilæus vester. Agnosco noxios afflatus istorum draconum, quos Hebraei Pontifices argenteâ ossâ demulserunt, & hæc in Christum tam impia julerunt evomere. Sed dicite, sceleratissimi milites, si ille crucifixus homo ablati est, quis abstulit? Discipuli. Itane discipuli? Illi scilicet, qui pæne ad ancillæ voculam exanimati conciderunt? Illi, qui triduo antè vivum deseruerunt, tanto cum periculo reperiverunt mortuum? Mendacissimi blaterones quid dicitis? Et quando hi discipuli suum Magistrum ita subdixerunt? Cùm dormiremus. Itane verò? ad vigilandum & servandum vos appositos censebam: ut video, ad dormitandum conducti estis, egregii vigilantes. An non vestram tam apertam vanitatem & manifestò arguendam putastis? Hoc sub Alexandro Severo fecissetis, fumo (ut vobis dignum) in cruce fuissetis necati, clamante præcone: Fumo puniuntur, qui vendiderunt fumum. Et moris fuit in Thessaliâ, ut si quis mortui custodiam promississet, perpetem noctem eximie vigilaret, exertis & inconversis oculis, semper in cadaver intentis, nec aciem usquam diverteret, imò nec obliquaret quidem: & manè si corpus non integrum restitisset, quidquid inde decerptum imminutumque fuisset, id omne de facie suâ defectum sarcire compellebatur. Si hæc lex in vos valeret, an non totum corpus vestrum deberetis, qui cadaver eustodiendum, totum perdidistis? Sed uti effrons

Christus à militibus custodibus ablati è monumento dicitur.

Cui Alexander re-

Christus non solum vitam sed & immortalitatem accepit, & è cælo diadema. Luc. cap. 24. vers. 9. & seq. Eius rei testis angelus.

Paulinus Nolanus præsul pro redimendo viduæ filio se vendidit.

Abdalo-